

Social- og Integrationsministeriet
Justitsministeriet
Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Kommissorium for arbejdsgruppen om parallelle retsopfattelser- og praksisser i Danmark

Baggrund:

Den 1. november 2011 offentliggjorde SFI rapporten "Parallelle retsopfattelser i Danmark – et kvalitativt studie af privatretslige praksisser", der belyser, hvordan religiøse minoritetsgrupper i Danmark, især muslimer, anvender religiøse principper og instanser på det privatretslige område.

Rapporten dokumenterer, at der findes parallelle retsopfattelser- og praksisser i Danmark. Det gælder især på familieretsområdet i forbindelse med religiøse vielser uden borgerlig gyldighed ("nikah") og opløsning af ægteskaber.

Rapporten viser, at dette kan have en række alvorlige konsekvenser for de involverede.

Alle borgere i Danmark er sikret lige adgang til skilsmisse, men ifølge islamiske normer har mænd lettere ved at opløse et nikah-forhold end kvinder. Derfor kan det for eksempel være vanskeligt for nogle kvinder at forlade et voldeligt nikah-forhold, fordi manden kan udnytte de religiøse normer til at fastholde kvinden i forholdet. Det betyder, at der ikke er ligestilling mellem mænd og kvinder på dette område.

Mænd kan desuden i nogle tilfælde kræve pengebeløb af kvinder for at acceptere deres ønsker om at opløse nikah-forholdet. Undersøgelsen viser desuden, at kvinderne ikke altid får opbakning af de religiøse autoriteter til at opløse disse religiøse samlivsforhold, hvilket kan medvirke til at fastholde kvinderne i uønskede parforhold.

I nogle tilfælde indgås der også nikah-forhold blandt mindreårige.

Social- og Integrationsministeren nedsætter på denne baggrund en arbejdsgruppe, som skal udarbejde anbefalinger om, hvordan disse udfordringer bedst håndteres.

Formål:

Arbejdsgruppen skal belyse de eksisterende regler og fremkomme med overvejelser til eventuelle regelændringer, retningslinjer og initiativer til at håndtere ovennævnte problemstillinger, herunder forslag til en øget oplysningsindsats. Arbejdsgruppens arbejde skal koordineres med den indsats, der iværksættes i forbindelse med den samlede strategi mod æresrelaterede konflikter.

Arbejdsgruppens opgaver:

På baggrund af en gennemgang af relevante dele af familie- og ægteskabslovgivningen, udlændingelovgivningen og eventuel anden relevant lovgivning skal arbejdsgruppen vurdere behovet for og

Social- og Integrationsministeriet
Justitsministeriet
Ministeriet for Ligestilling og Kirke

fremkomme med overvejelser om eventuelle ændringer på området. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse bl.a. gennemgå reglerne om erhvervelse, anvendelse og inddragelse af en vielsebemyndigelse og retningslinjerne for godkendelse af trossamfund og reglerne om religiøse forkyndere og missionærers ophold og arbejde i Danmark.

Arbejdsgruppen skal desuden fremkomme med forslag til øvrige foranstaltninger, herunder:

1. Initiativer der kan bidrage til videns- og kompetenceopbygning af socialmedarbejdere og andre, der arbejder med religiøst betingede konflikter.
2. Øget rådgivning til udsatte kvinder om rettigheder ifølge dansk lovgivning.
3. Styrket oplysningsindsats til religiøse forkyndere og trossamfund om dansk familieret og samfundsforhold.

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen sammensættes med repræsentanter fra Social- og Integrationsministeriet, herunder Familiestyrelsen, Justitsministeriet og Ministeriet for Ligestilling og Kirke. Formandskabet for arbejdsgruppen varetages af Social- og Integrationsministeriet, som også varetager sekretariatsfunktionerne.

Arbejdsgruppen kan foretage høring af andre ministerier og relevante organisationer. Endvidere iværksættes en høring af udvalgte europæiske lande vedrørende deres erfaringer med problematikken omkring religiøse vielser.

Tidsplan:

Arbejdsgruppen påbegynder arbejdet primo december 2011.

Arbejdsgruppen afslutter sit arbejde ultimo marts 2012. Status for arbejdet forelægges for Social- og integrationsministeren midt februar 2012.

Arbejdsgruppens overvejelser fremlægges i form af katalog over mulige lovgivningsmæssige tiltag og forslag til elementer, der kan indgå i en samlet indsats (handlingsplan) på området.

Finansieringen af eventuelle tilpasninger af de eksisterende regler og indsatser eller eventuelle nye tiltag på området skal ske inden for de respektive ministerområders eksisterende økonomiske rammer.